SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2504

av Cecilia Prins (L)

Särskilt statsbidrag till kommuner med större asylboenden och återvändandecentrum

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa ett särskilt behovsanpassat statsbidrag till kommuner som har större asylboenden eller återvändandecentrum och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Lokalisering av asylboende och återvändandecentrum kan medföra betydande kostnader för berörda kommuner. Vänersborgs kommuns erfarenheter från asylboendet och återvändandecentrum på Restad Gård visar att ett stort och föränderligt mottagande av migranter ställer särskilt stora ekonomiska och resursmässiga krav på kommunens verksamheter såsom förskola och grundskola.

Kommuner behöver kunna erbjuda mer än en skolplats. Det krävs bland annat kartläggning av tidigare kunskaper, språkutvecklande insatser, studiehandledning, modersmålsundervisning, tolkning, skolskjuts, särskilt stöd och barn- och elevhälsan. Verksamheter har dessutom svårt att planera långsiktigt för dessa kostnadsökningar när barn och elever kan anlända med kort varsel och kostnader för mottagande, överlämningar och anpassning av verksamheter uppstår. Dessutom gäller samma

utmaning när barn och elever lämnar med kort varsel och kostnader för personal och andra resurser kvarstår innan verksamheten kan anpassas.

Den statliga schablonersättningen utgår från standardiserade belopp och avspeglar inte dessa faktiska merkostnader fullt ut. Konsekvensen blir att kommunerna själva behöver finansiera merkostnader till följd av statliga beslut inom ramen för sina egna budgetar, vilket kan påverka förutsättningarna för en likvärdig utbildning för alla barn och elever.

Staten bör därför ta ett större ekonomiskt ansvar för dessa särskilda kostnader som uppkommer i kommuner med omfattande statliga mottagningsverksamheter. När den statliga ersättningen inte motsvarar de faktiska kostnaderna uppstår en obalans mellan statens beslut och kommuners finansieringsansvar. Därför är ett särskilt, långsiktigt och behovsanpassat statsbidrag motiverat med hänsyn till både ekonomisk rättvisa och barnens och elevernas rätt till likvärdig utbildning.

Cecilia Prins (L)